

FRECT
FORO DE REDES Y
ENTIDADES DE
CUSTODIA DEL TERRITORIO

Jornades Custòdia del Territori de les Illes Balears

La custòdia marina com a eina de conservació d'hàbitat i espècies

Palma de Mallorca, 25 i 26 de febrer de 2015

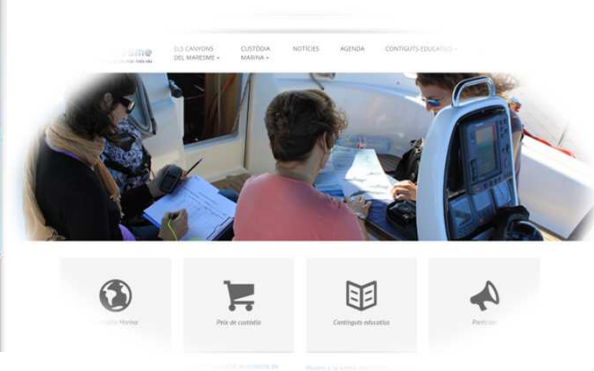

Carla A. Chicote
carlachicote@submon.org
@carlachicote

EDUCACIÓ AMBIENTAL FORMACIÓ

ESTUDIS HÀBITAT I ESPECIES

MEDICINA DE LA CONSERVACIÓ

CUSTÒDIA MARINA

Elements de la custòdia Marina

ENTITAT DE CUSTÒDIA Associació, ONG, Fundació...	ADMINISTRACIÓ COMPETENT Estatal i/o Autònoma	MAR Domini públic	COL·LECTIU D'USUARIS Confraries, clubs (ORGANITZATS)	ACORD DE CUSTÒDIA Voluntat, marc, compromís, control
---	---	--	---	---

custòdia Terrestre vs custòdia Marina

☒ Propietat privada	☐
☒ Propietaris	☐
☒ Entitats de Custòdia	☒
☒ Administració competent	☒
☒ Usuaris	☒
☒ Acords voluntaris	☒

ÀREA DE CUSTÒDIA ACCIÓ DE CUSTÒDIA

 Àmbit marí (Promogudes per Entit. i Admin.)	 Activitats a l'àrea (Promogudes per Entit. i usuaris)
--	--

Estratègia que intenta generar la responsabilitat dels organismes competencials i dels usuaris del medi marí en la seva conservació i en el bon ús dels seus recursos naturals, culturals i paisatgístics, de manera voluntària i des d'un enfocament ecosistèmic

Àrea (%) de custòdia a Espanya

Perqué custòdia marina?

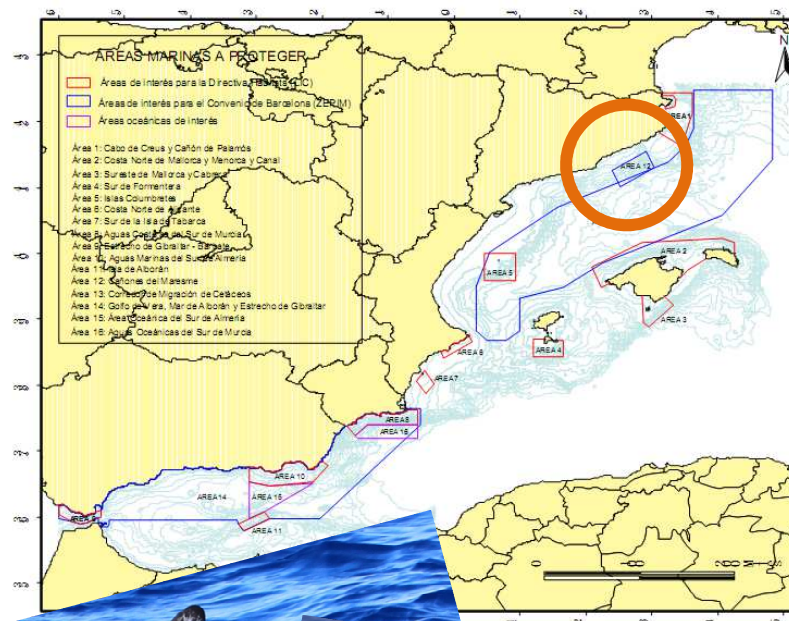
“Directiva hàbitat”
(92/43/EEC)

XARXA NATURA 2000
- ZECs
- LICs

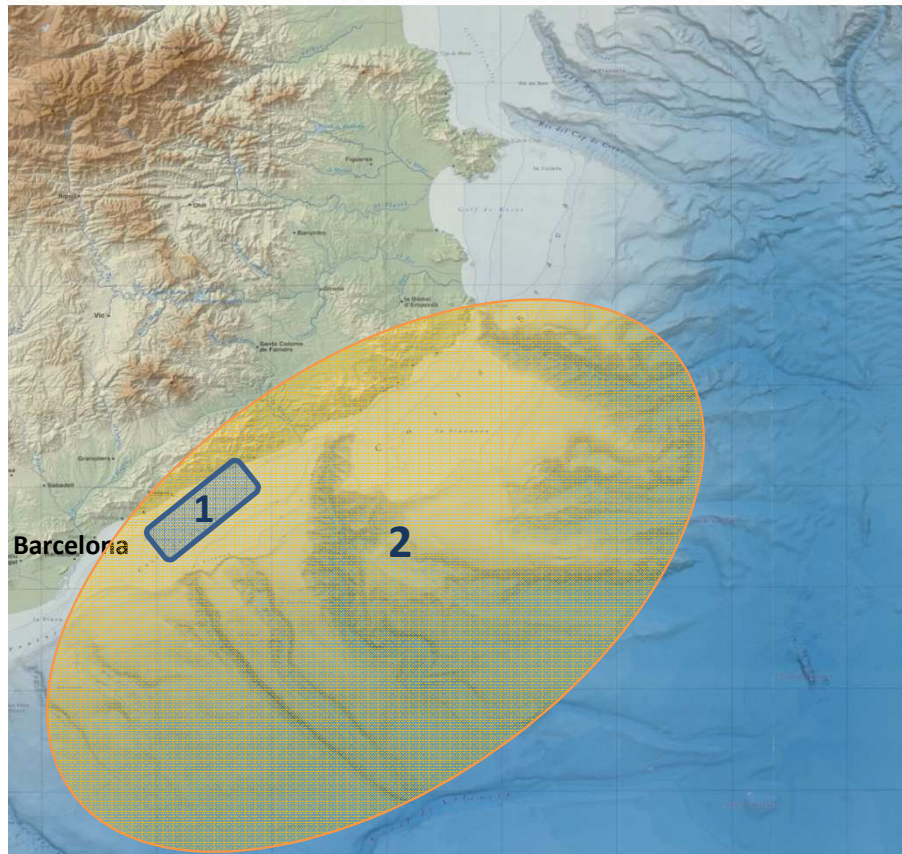
Pla de Gestió

espai de custòdia marina

canyons del Maresme
participa per un mar més viu

Extensió = 3200km²

Situat a la costa central de Catalunya, dos hàbitats diferenciats

1- bancs de sorra, praderies de posidònia

2 – 4 canyons submarins

www.canyonsdelmaresme.cat

**Generalitat
de Catalunya**

Dofí mular

Dofí llistat

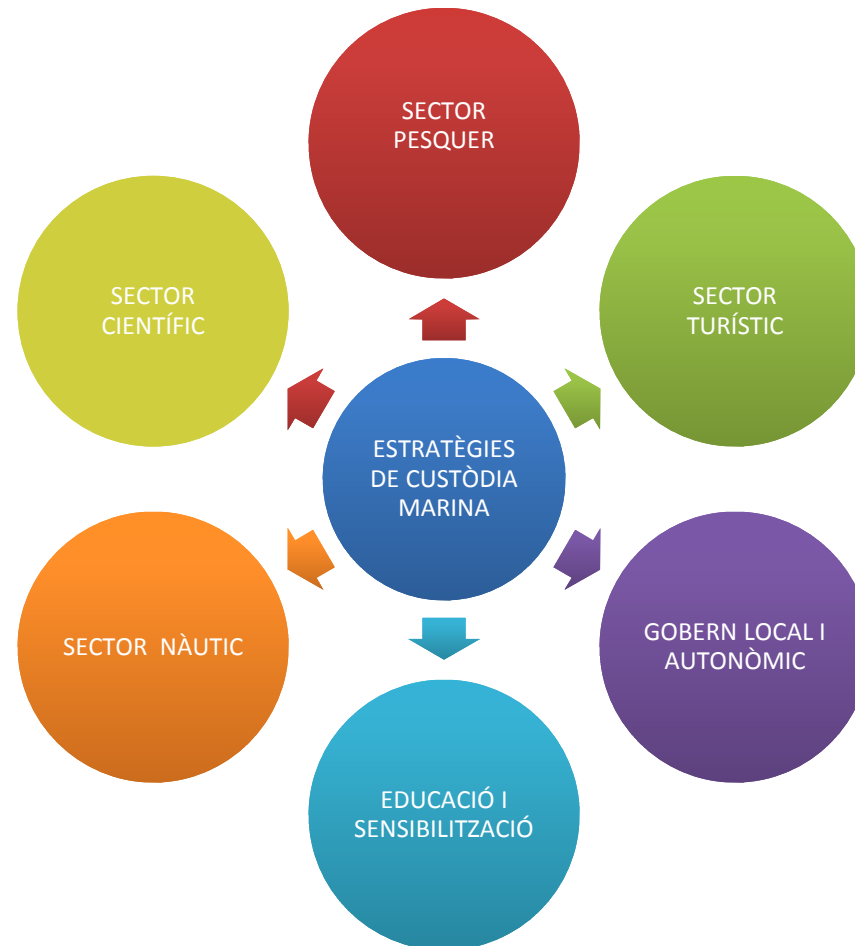
4 de les 8 espècies de
cetacis més comuns del
mediterrani

Rorcual comú

Cap d'olla gris

Xarxa de col·laboradors

- 74 patrons voluntaris
- Bones pràctiques de navegació i aproximació a cetacis (Real Decreto 1727/2007)
- Enviament de dades de navegació i formularis d'albirament
- 40 xerrades amb 400 assistents

Com contribuir a la conservació dels valors ecològics de l'àrea – els cetacis

Bones pràctiques d'aproximació a cetacis

Escales establertes pel Real Decreto 1727/2007, on s'estableixen les normes de conducta per a la realització d'activitats recreatives d'observació de cetacis.

Espai mòbil de protecció de cetacis:

Com aproximar-se?

Mantenir sempre a distància i no acostar-se menys de 50m.
Moure's a una velocitat constant i no superar els 4 nusos.

L'aproximació s'ha d'efectuar de manera suau i convergent amb la velocitat de marxa dels animals en un angle aproximat de 30°, mai per davant, per darrere o perpendicularment a la seva trajectòria.

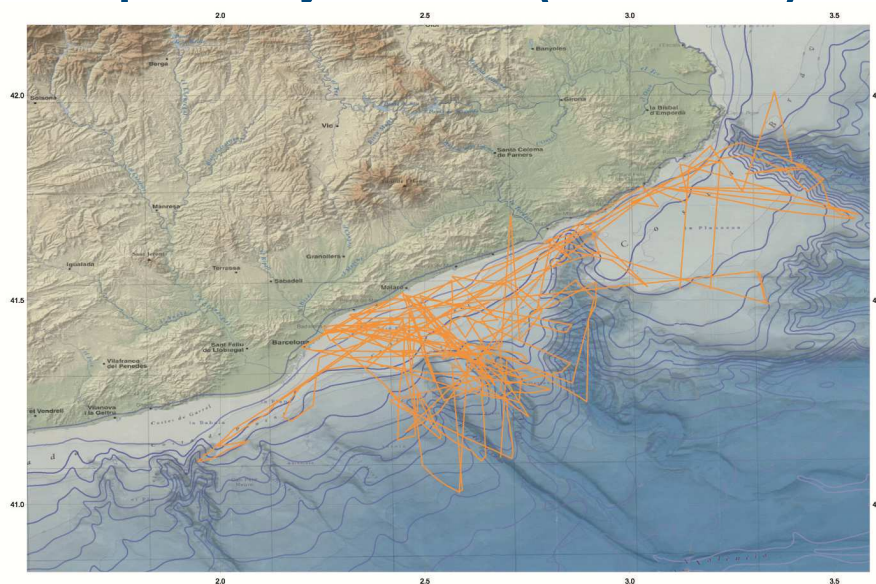
Evitar cursos especials amb els grups de mares i joves.

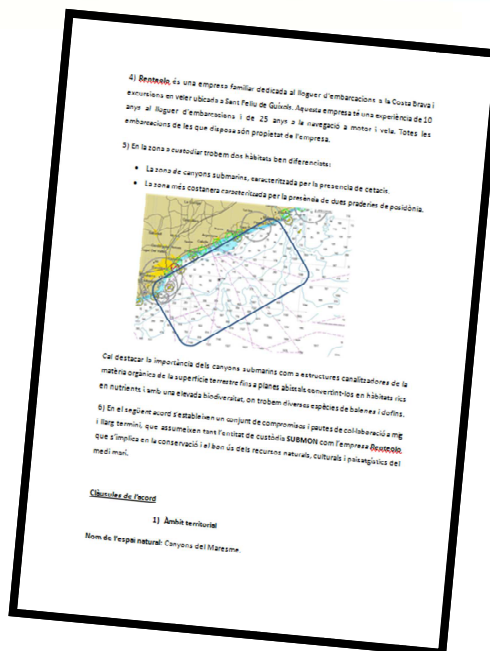
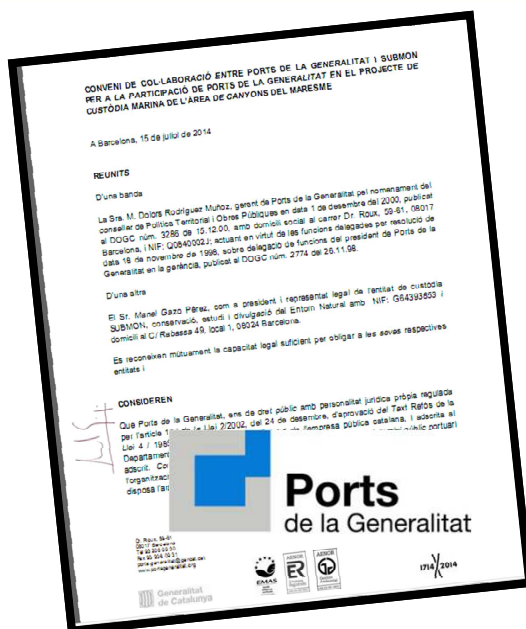
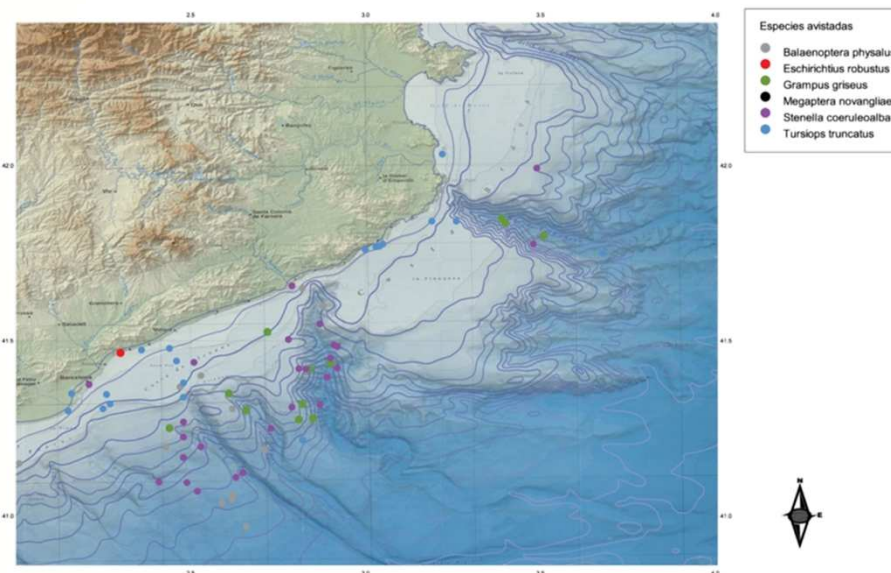
RESULTATS (2009-2014)

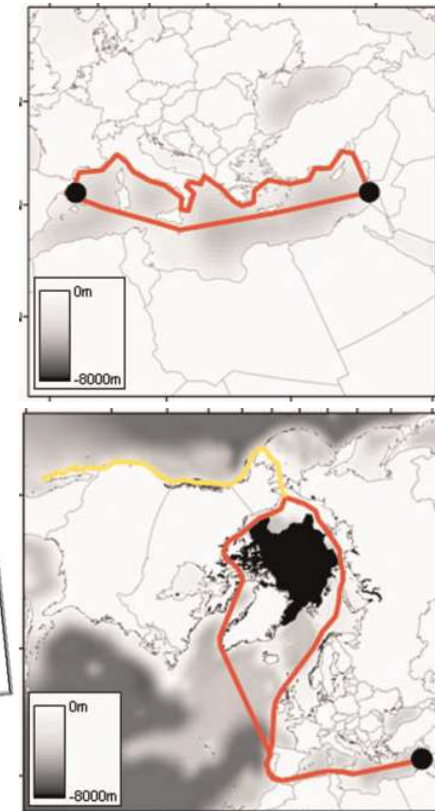
Mapa esforç resultats (2009-2014)

Mapa albiraments (2009-2014)

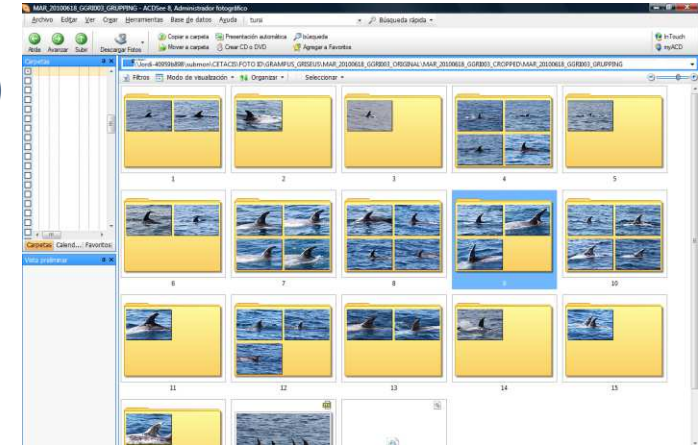
- ✓ 1200 Milles nàutiques
- ✓ 85 Albiraments
- ✓ 2 acords signats
- ✓ 2 acords en desenvolupament

Sector científic

- Recollecció de mostres (continguts estomacals, isòtops.)
 - Interacció pesquera (autòpsia)
 - Canvis en hàbits d'alimentació (?)
 - Catàleg de fotoidentificació
- Dofí mular: (40 individus identificats)
Cap d'olla gris (20 individus identificats)

Servei de diagnosi Patològic de Veterinària

#ProyectoGrampus

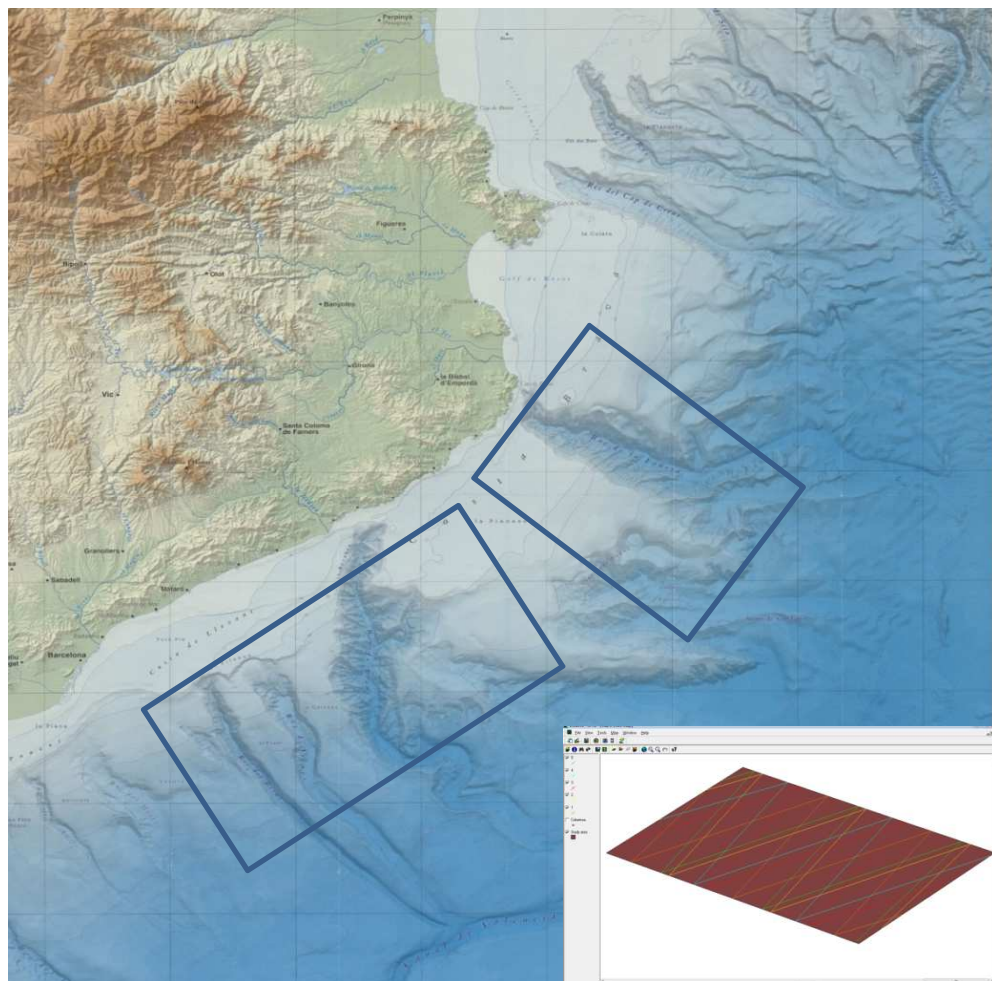
GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

Fundación Biodiversidad

- Estimar abundancia
- Determinar estacionalitat
- Estat població

Estrategia Marina Europea (Directiva 2008/56/CE)

- ✓ Llei 41/2010 de 29 de desembre de protecció del medi marí
- ✓ Mantenir la biodiversitat– Bioindicadors
- ✓ Demarcació Levantino-balear

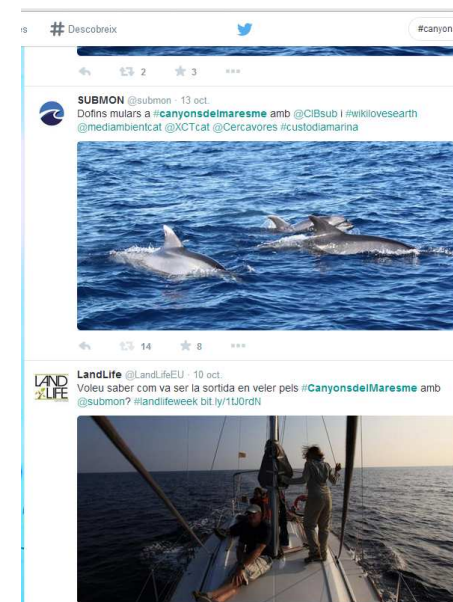
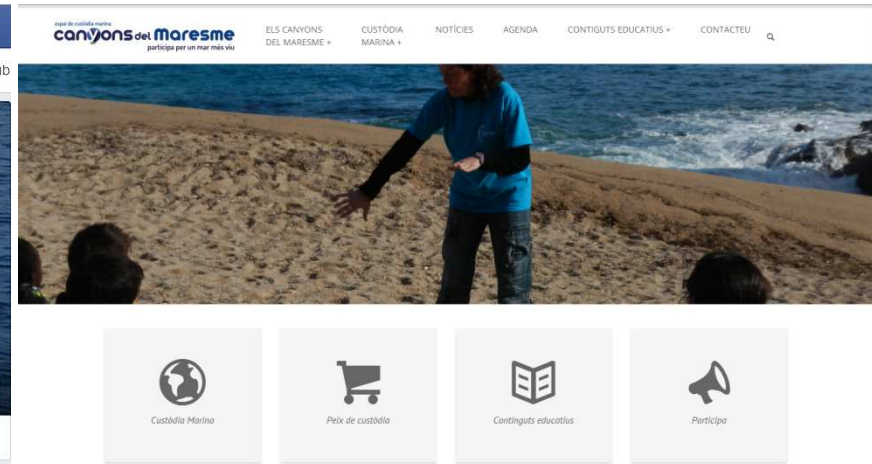
Cap d'olla gris:

- Unitat de gestió
- **Pla de gestió**
- Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades**

Educació i Sensibilització

<https://www.facebook.com/Custodia.Marina/timeline>

www.canyonsdelmaresme.cat

#custodiamarina

#canyonsdelmaresme

Sector pesquer-#PeixDeCustodia

INGREDIENTS

1 kg de sardines
3 tomàquets madurs
3 cebes
3 o 4 ous
Romaní o altres herbes aromàtiques
Fulles de llorer
Pebre vermell
1/2 litre d'oli
1 litre de vinagre.
Sal

SARDINES EN ESCABETX

Autor: Família de tradició pesquera d'Arenys de Mar d'en Ramon Tarridas.

ELABORACIÓ

Aquesta recepta es molt senzilla de fer. En una cassola de fang, posarem tres capes diferents amb els ingredients anomenats. Una capa de tomàquets tallats a rodanxes, una capa de ceba tallada a rodanxes i una capa de sardines. Ho farem dues o tres vegades, segons la capacitat de la cassola.

- INVOLUCRAR SECTOR PESQUER- Acord de custòdia- en desenvolupament.
- PROMOURE EL CONSUM RESPONSABLE- Cistella #PeixDeCustòdia (150 famílies; més de 1.500 kg peix)
- PROMOCIÓ D' ACTIVITATS ECONÒMIQUES A L' ÀREA COMPATIBLES AMB EL BON ÚS DELS RECURSOS

MANUAL PER INCORPORAR PRODUCTES PROCEDENTS DE PESCA ARTESANAL AL MERCAT DE CUSTÒDIA

NOVEMBRE 2012

Amb el suport de:

Ecoturisme

ITINERARIO

DÍA 01 // NAVEGACIÓN EN VELERO
Embarcación a bordo del velero Onas, desde el puerto Marina Badelona (link). A bordo del velero, realizaremos una visita guiada al área marina donde podremos conocer la zona de residencia y alimentación de muchas especies de fauna marina, como los delfines o los calderones. Además también realizaremos diferentes actividades destinadas al estudio de las especies de cetáceos que habitan en esta zona y participaremos de forma activa en las tareas de navegación, conociendo cuáles son las buenas prácticas a la hora de acercarse a estos animales.

El guía especializado de SUBMON nos explicará los valores ecológicos del área y las actividades que se practican. Aprenderemos más acerca de los animales marinos de nuestras costas y recogeremos datos científicos para estudiar la conservación del área. Conoceremos las diferentes artes de pesca artesanal de la zona y las especies de peces que nos podemos encontrar. Cena y disfrutar de una noche en el mar.

DÍA 02 // NAVEGACIÓN EN VELERO
Desayuno.
Al día siguiente volveremos a disfrutar y aprender sobre los animales y las actividades marítimas de nuestras costas. Regreso a casa por la tarde.

Acerca de Submón
SUBMON es una entidad dedicada a la realización de proyectos y estudios en el ámbito de la conservación, estudio y divulgación del medio marino. SUBMON aplica estrategias de custodia marina en la mayoría de los proyectos que desarrolla. La participación de los diferentes usuarios del mar en estos proyectos, permite abordar el tema de la conservación marina de forma más eficaz y hacer partícipe a colectivos profesionales, científicos y de la sociedad civil en crear valor añadido a las zonas de estudio.

Más información sobre la entidad en: www.submon.org
Autoría de las imágenes: Submón y Velero Onas

SIENTE EL MEDITERRÁNEO

La zona marina de los Cañones del Maresme es una zona de residencia y alimentación de muchas especies de fauna marina, tales como delfines, cachalotes y calderones. A bordo del velero Onas se realizará una visita a esta zona, acompañada por SUBMON, una entidad sin ánimo de lucro que trabaja por la conservación de la custodia marina.

En este viaje seréis partícipes de actividades marítimas tales como la navegación, conoceréis el valor ecológico de los Cañones del Maresme, los proyectos desarrollando y disfrutaréis de una noche en alta mar.

Adquiriendo este paquete ecoturístico estáis apoyando a los proyectos que impulsa esta entidad con el fin de proteger la zona y la fauna que la rodea.

RESUMEN DEL VIAJE
DÍA 01 Y 02: NAVEGACIÓN Y DESCUBRIMIENTO DE LOS VALORES PAISAJÍSTICOS DEL ÁREA MARINA DE LOS CAÑONES DEL MARESME

A bord d'un veler us proposem una sortida guiada a l'àrea marina dels canyons del Maresme on podrem conèixer la zona de residència i alimentació de moltes espècies de fauna marina, com els dofins o els calderons. A més, també realitzarem diferents activitats destinades a l'estudi de les espècies de cetacis que habiten en aquesta zona i participarem de forma activa i directa en les tasques de navegació, coneixent quines són les bones pràctiques a l'hora d'acostar-se a aquests animals.

El guia de SUBMÓN ens explicarà els valors ecològics de l'àrea i les activitats que s'hi practiquen. Aprendrem més sobre els animals marins de les nostres costes i recollirem dades científiques per estudiar la conservació de l'àrea. Coneixerem les diferents artes de pesca de la zona i les espècies de peixos que podem trobar. Podrem sentir el fons marí gràcies a un hidròfon i podrem gaudir d'una vista privilegiada del fons marí enfilant-nos a la cofa d'albirament.

Sentireu els sorolls del fons marí gràcies a un hidròfon

El dofí mular (Tursiops truncatus) és una de les espècies de cetacis que es poden observar a les costes de casa nostra.

submon
(conservació, estudi i divulgació del medi marí)

SUBMON es una entitat dedicada a la realització de projectes i estudis en l'àmbit de la conservació, estudi i divulgació del medi marí. SUBMON aplica estratègies de custodia marina en la majoria dels projectes que desenvolupa. La participació dels diferents usuaris del mar en aquests projectes, permet abordar el tema de la conservació marina de forma més eficaç i fer partícip a col·lectius professionals, científics i de la societat civil en crear valor afegit a les zones d'estudi.

CONCLUSIONS

- La custòdia marina ha estat identificada com una bona eina de conservació que permet a la societat civil involucrar-se en l'estudi i conservació del recursos marins
- L'àrea de "Canyons del Maresme" ha estat identificada com una àrea important per a les poblacions locals de cetacis, i dóna suport fermament la proposta de declaració de la zona com ZEPIM (Zona Especialment Protegida d'Importància per al Mediterrani).
- Les dades obtingudes sobre la presència de cetacis i la participació activa dels usuaris permetran crear un marc sociopolític per promoure la conservació d'aquesta àrea marina.

SUBMON – conservació, estudi i divulgació del medi marí

c/ Rabassa, 49-51 08024 Barcelona – Telèfon: 932135849

maresme@submon.org - www.submon.org

 @submon
#custodiamarina

www.facebook.com/submon
 www.facebook.com/Custodia.Marina

